

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 9 februari 1998 door de Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "betreffende de transactiesommen inzake ruimtelijke ordening en stedenbouw", heeft op 24 september 1998 het volgende advies gegeven :

RECHTSGROND EN STREKKING VAN HET ONTWERP

Artikel 68, § 3, eerste lid, van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, bepaalt hetgeen volgt :

"Bestaat het misdrijf niet in het uitvoeren van werken of het verrichten van handelingen in strijd met de voorschriften van de plannen van aanleg, van de ter uitvoering van dit decreet vastgestelde verordeningen of van een verkavelingsvergunning, en komen die werken en handelingen, met het oog op de goede plaatselijke ruimtelijke ordening, in aanmerking voor afgifte van de vereiste vergunning, dan kan de Vlaamse regering of de gemachtigde ambtenaar, in overleg met het college van burgemeester en schepenen, een vergelijk treffen met de overtreder, mits deze binnen de termijn die hij opgeeft een geldsom betaalt, gelijk aan het dubbel van het bedrag der bouwbelasting, die niettemin aan de gemeente verschuldigd blijft. De Vlaamse regering bepaalt de te betalen geldsommen per categorie van werken en handelingen die van de bouwbelasting zijn vrijgesteld.".

De in de aangehaalde bepalingen bedoelde geldsommen zijn thans vastgesteld in het koninklijk besluit van 4 februari 1975 tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 november 1972 betreffende de transactiesommen inzake ruimtelijke ordening en stedenbouw.

Het om advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe het voornoemde besluit op te heffen (artikel 3) en met toepassing van de aangehaalde decreetsbepaling de bedoelde geldsommen opnieuw te bepalen (artikel 2).

.../...

In vergelijking met de bestaande regeling, worden in het ontwerp de bedragen van de transactiesommen verhoogd, worden transactiesommen vastgesteld voor enkele nieuwe werken en handelingen (gebruiks- en bestemmingswijzigingen) en wordt voorts voorzien in een jaarlijkse aanpassing aan het "ABEX-indexcijfer".

OPMERKINGEN BIJ DE TEKST

Aanhef

1. Het in het tweede lid van de aanhef vermelde besluit wordt door artikel 3 van het ontwerp opgeheven. Dienvolgens is die aanhefbepaling overbodig en dient zij te worden weggelaten.

2. De aanhef moet worden aangevuld met een bepaling waarin verwezen wordt naar het akkoord van de Minister bevoegd voor de begroting.

3. Het vierde en het vijfde lid kunnen beter worden geschrapt. De daarin vervatte overwegingen, die niet verplicht zijn voorgeschreven, lijken immers niet noodzakelijk voor een goed begrip van het ontwerp.

.../...

Artikel 1

Dit artikel moet worden weggelaten. Het is overbodig omdat het vooreerst de regel herhaalt, dat het bedrag van de transactiesom gelijk is aan het dubbel van het bedrag der gemeentelijke bouwbelasting. Die regel is reeds verwoord in het hoger aangehaalde artikel 68, § 3, eerste lid, eerste volzin, van het voormelde decreet. Voorts is de voorwaarde "als een dergelijke belasting in de gemeente wordt geheven" een vanzelfsprekendheid die niet tot een bepaling noodzaakt.

Artikel 2

1. In de eerste paragraaf worden de transactiesommen bepaald. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt :

- voor sommige werkzaamheden wordt de transactiesom berekend per kubieke meter (in 1°), voor andere per vierkante meter (in 2°, 3°, 5°, 6°, 7°) of per strekkende meter (in 4°);
- sommige werkzaamheden worden aan een transactiesom onderworpen van 45 frank per eenheid (in 1°, 2°, 3° en 5°), andere aan 90 frank per eenheid (in 4°, 6° en 7°);
- voor bepaalde werkzaamheden wordt voor de transactiesom een maximumbedrag vastgesteld (in 3°, 8° en 9°), voor de andere wordt geen maximumbedrag bepaald.

.../...

Het is de Raad van State niet steeds duidelijk op welke criteria die verband houden met de doelstellingen nagestreefd in de regelgeving betreffende de stedenbouw en de ruimtelijke ordening, de voormelde onderscheidingen zijn gesteund, en hoe zij verenigbaar zijn met het gelijkheidsbeginsel.

Voorts wordt, in tegenstelling tot de gevallen bepaald in 1° tot 8°, aan de regering in 9° geen enkele maatstaf aangereikt waarop zij zich kan steunen om de grootte van de transactiesom te bepalen.

Mede gelet op de omstandigheid dat door de betaling van de transactiesom luidens artikel 68, § 3, tweede lid, van het voormelde decreet, de publieke vordering en het recht van de overheid om enig verder herstel te eisen, vervallen, lijkt een dergelijke mate van appreciatie de grenzen te overstijgen van de door artikel 68, § 3, eerste lid, van het voormelde decreet aan de regering verleende bevoegdheid, de te betalen geldsommen te bepalen "per categorie van werken en handelingen".

2. In de tweede paragraaf van artikel 2 worden de bedragen van de transactiesommen gekoppeld aan "het ABEX-indexcijfer" volgens een bepaalde formule.

In de nota aan de leden van de Vlaamse regering wordt dit indexcijfer omschreven als volgt : "Het ABEX-indexcijfer is het indexcijfer van de constructieprijzen, dat

.../...

halfjaarlijks wordt opgemaakt door de Belgische Vereniging der Experts (ABEX : Association belge des Experts), een organisatie van zelfstandige experts die met deze opdracht belast is door de Beroepsvereniging der Verzekeringsondernemingen".

Met de ontworpen bepaling wordt de vaststelling van de transactiesommen bijgevolg ten dele, meer bepaald wat de bedoelde aanpassing betreft, afhankelijk gemaakt van de evolutie van een indexcijfer. Dit komt blijkbaar buiten elke overheidstussenkomst in de privé-sector tot stand. Nochtans is het bepalen van transactiesommen krachtens het meervermeld artikel 68, onderdeel van de sanctionering van stedenbouwmisdrijven en aldus een overheidstaak die niet vatbaar is voor een delegatie aan de privé-sector op de beschreven wijze.

Dienvolgens moet, nog afgezien van de kenbaarheid van het voornoemde "ABEX-indexcijfer" - in de ontworpen bepaling ontbreekt zijn omschrijving en zijn vindplaats - de voorgenomen aanpassing worden geschrapt, hetzij vervangen door een koppeling aan de evolutie van een indexcijfer, dat van overheidswege tot stand komt.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	D. VERBIEST,	staatsraad, voorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	J. SMETS,	
	G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. W. WEYMEERSCH, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

D. VERBIEST